

การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการ
สูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

**The Development an Adaptive Learning Management Strategy in Crisis
Situations to Reduce the Loss of Knowledge and Skills of Students in
Bangchoad Anusorn School Under the Office of Pathum Thani
Primary Educational Service Area 1**

คุรุรัตน์ วรณิชา

โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์

Kururat Worawanitcha

Bangchoad Anusorn School

E-mail : bangchoadanusorn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) พัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 2) ศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ดำเนินการวิจัยโดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีเขต 1 ปีการศึกษา 2562 - 2564 ปีละจำนวน 211 คน ได้มาจากการใช้ตารางการกำหนดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับแบบสำรวจรายการ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า

1. แผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

* วันที่รับบทความ: 1 กรกฎาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 28 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 30 กรกฎาคม 2565

Received: July 1, 2022; Revised: July 28, 2022; Accepted: July 30, 2022

พบว่า ได้พัฒนาตามมีการพัฒนาตามขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) มี 6 ขั้น คือ (1) ขั้นเตรียมการจัดทำแผนกลยุทธ์ (2) ขั้นวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน (3) ขั้นประเมินสถานภาพของโรงเรียน (4) ขั้นจัดวางทิศทางของโรงเรียน (5) ขั้นกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน และ (6) ขั้นตรวจสอบทบทวนและปรับปรุงแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) พบว่า ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ (CBSRUM) ได้แก่ กลยุทธ์ที่ 1 กระชับหลักสูตรสถานศึกษา (Concise Course) กลยุทธ์ที่ 2 จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) กลยุทธ์ที่ 3 เสริมทักษะการเรียนรู้ (Skill enhancement) กลยุทธ์ที่ 4 สอนซ้ำย้ำทวนด้านความรู้ (Repeating the knowledge) กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาครูให้ปรับตัวเป็นนักสื่อสารและการใช้ดิจิทัล (Up skill development) และกลยุทธ์ที่ 6 สร้างระบบดูแลสุขภาพจิตนักเรียน (Mental health care) โดยมีโครงการขับเคลื่อนกลยุทธ์ทั้งสิ้น 29 โครงการ ซึ่งกลยุทธ์ทั้งหมดมีความเหมาะสม มีความสอดคล้อง มีความเป็นไปได้ และมีความเป็นประโยชน์

2. ประสิทธิภาพของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่า

2.1 ระดับความสำเร็จการพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากรและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า โดยรวมมีความสำเร็จระดับมากที่สุดเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำเร็จระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการปฏิบัติ (Action) ด้านการวางแผน (Planning) และด้านการสะท้อนผล (Reflection) ตามลำดับและด้านที่มีความสำเร็จระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการสังเกตการณ์ (Observation)

2.2 ผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัว ในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ คุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 ปีการศึกษา 2563 และปีการศึกษา 2564 มีระดับคุณภาพดีเยี่ยม

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อผลการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 พบว่าโดยรวมทุกด้าน มีความพึงพอใจระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ครูและบุคลากร นักเรียนผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความพึง

พอใจระดับมากที่สุดทุกด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณภาพของผู้เรียน ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ ตามลำดับ

คำสำคัญ: แผนกลยุทธ์; การจัดการเรียนรู้; การปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ; การสูญเสียความรู้ และทักษะของนักเรียน

Abstracts

The objectives of this research were 1) to develop an adaptive learning management strategy in critical situations to reduce the loss of knowledge and skills among students in Bang Chaad Anusorn School. Under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 1 2) To study the effectiveness of the implementation of an adaptive learning management strategy in critical situations to reduce the loss of knowledge and skills of students in Bang Chaad Anusorn School. Under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1, It is a mixed research (Mixed Method) conducting research using quantitative research methods. (Quantitative Research) and Qualitative Research. The samples used in the study were government teachers and personnel, students, parents, and basic education committees. Bangchud Anusorn School Pathum Thani Primary Education Area District Office 1, Academic year 2019 - 2021, a total of 211 students per year were obtained by using the Krejcie & Morgan sample group assignment table (1970). The instrument used for data collection was a 5-level estimation scale questionnaire, an item survey. structured interview Data were analyzed by percentage, mean, standard deviation. and analyze the content

The results of the study found that

1. Adaptive Learning Management Strategies in Crisis Situations to reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn School Under the Office of Pathum Thani Primary Educational Service Area 1, it developed according to the Action Research (PAOR) process, namely, Step 1: Planning has 6 steps as follows: 1) Preparation for Strategic Planning 2) Environmental Analysis Stage. 3) School Status Assessment Stage 4) School Orientation Stage 5) School Strategic Stage 6) Review, Review and Improvement of Strategic Plan Step 2 Action Step 3: Observation (Observation) and Step 4, Reflection, found that it consisted of 6 strategies (CBSRUM), namely Strategy 1, Concise Course, Strategy 2, Blended Learning, Strategy 3, Enhance skills. Skill enhancement Strategy 4: Repeating the knowledge, Strategy 5: Develop teachers to adapt themselves to be communicators and up-skill development, and Strategy 6: Build a health care system. Mental health care, with a total of 29 strategy-driven programs, all of which are appropriate. be consistent possible and is useful

2. The effectiveness of the implementation of an adaptive learning management strategy in critical situations to reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn School. Affiliated with office Pathum Thani Primary Education Area, District 1 found that 2.1 Level of success in developing an adaptive learning management Strategy in a crisis To reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn School Under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1, according to the opinions of teachers and personnel and the Board of Basic Education Schools, it was found that the overall success level was the highest. When considering each aspect, it was found that the aspect with the highest level of success The averages were arranged in

descending order as follows: Action, Planning, and Reflection respectively. (Observation) 2.2 Productivity resulting from the implementation of the adaptive learning management strategy in a crisis To reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn School Under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1, it was found that the academic achievement, desirable characteristics and 21st century key skills of students in academic year 2019, academic year 2020 and academic year 2021 were of excellent quality. 2.3 The results of the satisfaction assessment of teachers and personnel, students, parents and Board of Basic Educational Institutions towards the Performance of the Learning Management Strategic Plan Critical situation adaptation model to reduce the loss of knowledge and skills of students in Bangchoad Anusorn School Under the Pathum Thani Primary Educational Service Area Office 1, it was found that overall in all aspects have the highest level of satisfaction When considering each aspect, it was found that teachers and personnel, students, parents, and basic education committees Satisfaction at the highest level in all aspects The averages were sorted from highest to lowest as follows: the quality of learners. in the process of teaching and learning that focuses on learners and administrative and management processes, respectively.

Keywords: Strategic Plan, Adaptive Learning Management in Critical Situations ,Loss of Knowledge and Skills Of Students

บทนำ

ในระยะเวลาสิบปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้พยายามมุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างทางการศึกษาของประเทศในหลายรูปแบบ ทั้งการปรับปรุงแนวทางการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานมากขึ้น การมุ่งเน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิต การพัฒนาสื่อการเรียนรู้ออนไลน์ ตลอดจนการยกระดับคุณภาพของผู้สอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นก่อนมหาวิทยาลัย แต่จากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นับตั้งแต่ปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบัน (สิงหาคม พ.ศ. 2564) ได้สร้างผลกระทบต่อการจัดการศึกษาในวงกว้างไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทย ส่งผลให้รัฐบาลไทยต้องออกมาตรการรับมือต่าง ๆ ตั้งแต่วันที่ 4 มกราคม 2563 เพื่อรับมือกับการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และยังมีการออกคำสั่งและมาตรการต่าง ๆ เพื่อหยุดยั้งการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ในประเทศ ดังเช่น คำสั่งการหยุดการเคลื่อนย้ายของประชากรระหว่างจังหวัด คำสั่งการล็อกดาวน์ (lockdown) เพื่อปิดเมืองและปิด สถานการณ์ที่เสี่ยงต่าง ๆ ซึ่งมาตรการเหล่านี้ได้ส่งผลกระทบต่อการดำเนินกิจการของทุกภาคส่วนของประเทศไม่เว้นแม้แต่ภาคการศึกษา การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีผลกระทบกับภาคการศึกษาเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการออกคำสั่งให้หยุดเรียน ปิดสถานศึกษา และจัดให้มีการเรียนการสอนออนไลน์ เพื่อลดโอกาสของการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 เนื่องจากหากให้นักเรียนมาอยู่ร่วมกันที่โรงเรียน ห้องเรียนจะกลายเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ได้ ทั้งนี้ มีการประมาณว่า ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 มีเด็กนักเรียนทั่วโลกมากกว่า 1,500 ล้านคน ที่ต้องหยุดการเรียนการสอนในโรงเรียน และมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นการเรียนทางไกล หรือการเรียนออนไลน์ที่บ้าน โดยใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยใน

การจัดการเรียนการสอน พ่อแม่ผู้ปกครองจำต้องปรับตัวให้เข้ากับระบบการเรียนการสอนด้วยความไม่พร้อมและความพร้อมตามกำลังฐานะของแต่ละครอบครัว องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co - operation and Development: OECD) ได้สรุปผลกระทบของสถานการณ์ COVID-19 ที่มีต่อระบบการศึกษาภาพรวมทุกระดับในมิติต่าง ๆ ไว้ในงานวิจัยในต่างประเทศจำนวนมากได้ศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ที่มีต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ และพัฒนาการทักษะของผู้เรียนในช่วงวัยต่าง ๆ ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 กล่าวคือ ในระยะสั้นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ส่งผลกระทบทางลบต่อนักเรียนทั้งในเรื่องความพร้อมของอุปกรณ์และเทคโนโลยีสำหรับการศึกษาทางไกลทั้งในส่วนของนักเรียนและส่วนของสถานศึกษาและการขาดทักษะในการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาทางไกล การสื่อสารในชั้นเรียนทางไกลที่ติดขัด การมีผลคะแนนสอบมาตรฐานของชาติที่ลดลง ในส่วนของผลกระทบทางจิตใจของนักเรียน ผลการศึกษาในต่างประเทศยังพบว่าการเรียนการสอนออนไลน์สร้างความเครียด (stress) ให้แก่นักเรียนทั้งยังสร้างความรู้สึกแปลกแยกและโดดเดี่ยว (isolation) แก่นักเรียน ความเหนื่อยหน่ายทางอารมณ์ (emotional exhaustion) และ ความรู้สึกหมดไฟในการเรียน (academic burnout) ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถานศึกษา (sense of belonging) และการเผชิญความเสี่ยงต่อการพบเห็นความรุนแรงในครอบครัว ผลการศึกษาในประเทศกรีซ ยังรายงานว่าการเรียนการสอนออนไลน์นำไปสู่ ความเสี่ยงของการเกิดอาการซึมเศร้า (depression) ในหมู่นักเรียนมัธยมปลายในประเทศจีน ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (educational inequality) นี้ยังถือเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ถูกหยิบยกมากล่าวถึงอย่างกว้างขวาง ในการรับฟังสภาพปัญหาทางด้านสิทธิมนุษยชนในกระบวนการจัดทำแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2566-2570) โดยนักเรียนตั้งแต่ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวนมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยหรือครอบครัวที่ประสบปัญหาทางเศรษฐกิจจากผลกระทบในช่วงการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ยังขาดความพร้อมในการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ทั้งยังขาดความพร้อมเกี่ยวกับอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนและการสอบออนไลน์ ตลอดจนการเข้าถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่มีความเร็วสูงเพียงพอโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย การเรียนการสอนออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 กับภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (learning loss) เกิดขึ้นเมื่อมีอุปสรรคหรือข้อจำกัดใด ๆ ที่ปิดกั้นไม่ให้นักเรียนเข้าสู่โรงเรียนและชั้นเรียนเพื่อการเรียนรู้ได้ โรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ เป็นโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัจจุบันโรงเรียนเปิดสอนระดับอนุบาล - ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจัดการศึกษาให้กับนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความบกพร่องเปิดห้องเรียนเรียนร่วม ข้อมูล 10 มิถุนายน 2562 มีนักเรียน จำนวนทั้งสิ้น 834 คนตั้งอยู่เลขที่ 27/5 หมู่ที่ 10 ตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวงจังหวัดปทุมธานี ได้รับผลกระทบจากการระบาดของของเชื้อไวรัสโควิด-19ส่งผลกระทบต่อจัดการเรียนรู้ของครู นักเรียน ผู้ปกครอง ซึ่งมีข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการบริหารภายในโรงเรียน ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษา คณะกรรมการเครือข่ายผู้ปกครอง และสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับผลกระทบของการระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 โดยรวมพบว่า นักเรียนมีปัญหา

การปรับตัวในการเรียนด้วยตนเองและเรียนกับผู้ปกครอง ความไม่พร้อมของอุปกรณ์การเรียน ความไม่พร้อมของผู้ปกครอง ปัญหาการอ่านไม่คล่อง อ่านไม่เข้าใจ และได้ศึกษาการดำเนินงานของสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการศึกษารับมือภาวะถดถอยเช่น โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ พบว่ามีการบริหารจัดการในมิติการปรับเปลี่ยนด้านหลักสูตร ด้านกิจกรรมเพิ่มเติม ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการศึกษาตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ครูผู้สอนและชุมชน สอดคล้องกับผู้บริหารโรงเรียนบ้านปลาตาว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งอยู่มูลนิธิโรงเรียนสตาร์ฟิชคันทรีโฮมเป็นผู้รับใบอนุญาต โรงเรียนบ้านปลาตาวเป็นโรงเรียนเอกชนประเภทศึกษาสงเคราะห์ขนาดเล็ก มีนักเรียน 200 กว่าคน นักเรียนกว่า 80% เป็นเด็กชาติพันธุ์ ไม่ได้สื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาแรก ในช่วงโควิด-19 โรงเรียนบ้านปลาตาวจัดการเรียนการสอนทั้งแบบ On hand, การจัด Learning Box ให้กับเด็ก และมีครูลงไปยังชุมชนเพื่อช่วยดูแลเด็ก รวมถึงร่วมมือกับผู้ปกครองในการดูแล แต่ก็พบว่าเด็กเรียนรู้ได้ไม่เหมือนกับการมาเรียนที่โรงเรียน เป็นปัจจัยที่ทำให้สตาร์ฟิชคันทรีโฮมมาทบทวนว่า ในมุมมองโรงเรียนจะต้องเตรียมความพร้อมจึงตอบทเรียนในเรื่องนี้ โดยจากการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาพบ 5 มาตรการสำคัญที่เป็นปัจจัยที่ต้องเตรียมพร้อมเมื่อกลับมาเรียน และช่วยเด็กฟื้นฟูการเรียนรู้ที่ถดถอยของเด็กได้ การประเมินสภาพแวดล้อมทั้งระบบ การวางแผนของโรงเรียนทั้งระบบการสนับสนุนการพัฒนาวิชาชีพครูการช่วยเหลือนักเรียน การติดตามปรับปรุงและผลสะท้อนกลับ โดยพบว่าโรงเรียนสามารถเตรียมความพร้อมได้เป็นระบบ เด็กกลับมาเรียนได้โดยที่รู้สึกสบายใจ ไม่ยากเกินไป และมีข้อเสนอแนะว่า การเติมเต็มเด็กรายบุคคล หรือเติมเต็มสิ่งที่หายไป โรงเรียนและครูต้องทำงานหนัก แต่การทำงานหนักนี้ ผู้บริหารโรงเรียน ครูต้องปรับวิธี หากมีความตระหนัก โรงเรียนอื่นๆสามารถนำไปปรับให้เหมาะกับโรงเรียนของตนเองได้ เพราะการศึกษาไทยเวลานี้จะต้องช่วยกัน ไม่สามารถบอกว่าใครทำได้ดีที่สุด สิ่งสำคัญคือต้องแบ่งปัน ทำอะไรไปแล้วบ้าง ปรับตัวให้เร็ว การเปิดเทอม onsite ไม่ได้หมายความว่าเรียนในโรงเรียนได้ตลอด เพราะฉะนั้น การเตรียมพร้อมถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ

ผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ ได้ระดมความคิดจากผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะสำคัญ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูผู้สอน คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและผู้นำชุมชนร่วมประชุมวิเคราะห์สภาพปัญหา พบว่าจุดเด่นของการจัดการศึกษาของโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ในการจัดการเรียนรู้ปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อให้นักเรียนมีความรู้และทักษะสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครูมีกำลังใจที่เข้มแข็ง พร้อมดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดการเรียนแบบผสมผสานทั้ง On Line, On Site , On Hand แต่ก็ยังพบว่า การจัดการเรียนการสอนได้ไม่ครอบคลุมปัญหาของนักเรียนที่ขาดแคลนอุปกรณ์การเรียน สัญญาณอินเทอร์เน็ต ความไม่พร้อมที่จะเรียนด้วยตนเอง ความไม่พร้อมของครอบครัว ส่งผลกระทบต่อผลการเรียนและความเครียดของครู นักเรียน และผู้ปกครอง (โรงเรียนบางซวดอนุสรณ์, 2562 : 85) ทั้งนี้ด้วยศักยภาพและภาวะผู้นำของผู้บริหารจึงให้ใช้จุดเด่นที่มีแก้ปัญหาคู่ที่ควรพัฒนาและการรักษามาตรฐานที่ดีควบคู่กันไปโดยมุ่งเน้นนักเรียน

เป็นสำคัญผู้วิจัยจึงสนใจวิจัยเรื่องการพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เพื่อเสริมสร้างคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพเพราะมีความตระหนักว่า การพัฒนากลยุทธ์นี้เป็นวิธีการแก้ปัญหาที่เริ่มต้นจากค้นหาสาเหตุของปัญหา โดยการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าประสงค์ กลยุทธ์ โครงการ กิจกรรม ให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม และบริบทของโรงเรียนและทิศทางการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลก ทั้งนี้เพื่อให้การจัดการเรียนรู้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้นส่งผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1
2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติเพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

ระเบียบวิธีวิจัย

บทความการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยมีวิธีการวิจัย เป็น 2 ระยะ ดังนี้

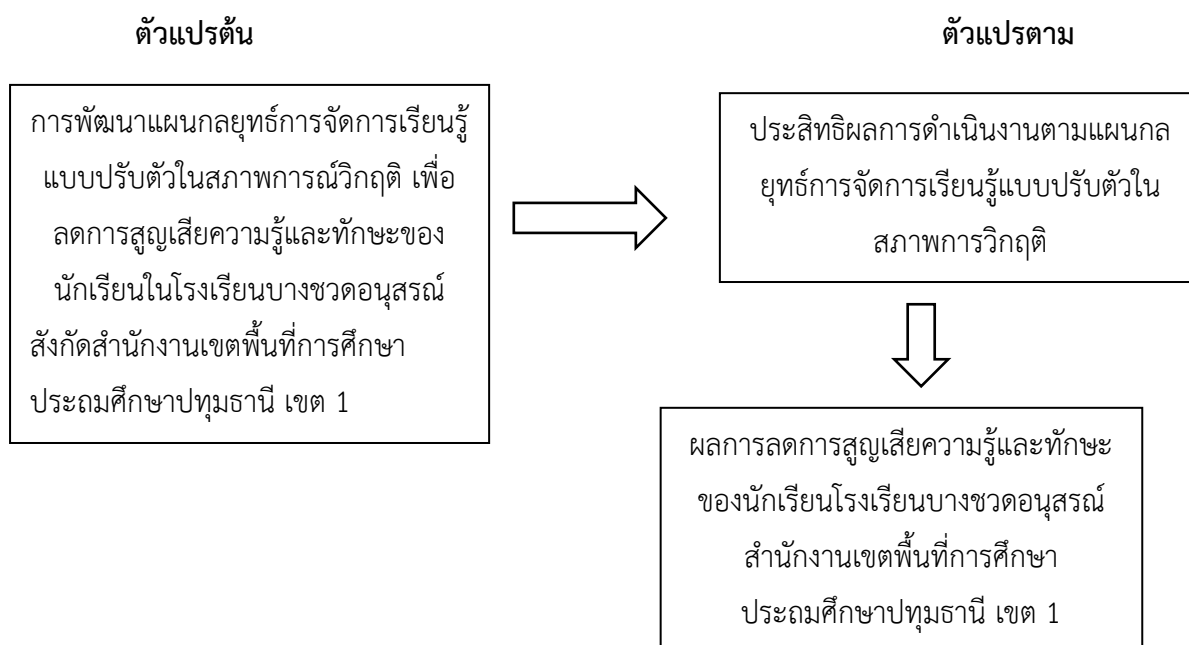
ระยะที่ 1

การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ผู้วิจัยดำเนินการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart (Kemmis& ; McTaggart (1988 : 11) ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นตอนที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) โดยดำเนินการเป็น 2 วงรอบ วงรอบที่ 1 ปีการศึกษา 2562 สร้างแผนกลยุทธ์วงรอบที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ทบทวน ปรับปรุงแผนกลยุทธ์ (Re-Planning) รวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การตอบแบบสอบถาม การสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) การสังเกตและ การประชุมสัมมนา

ระยะที่ 2

การประเมินประสิทธิผลการพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 รวบรวมข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามการสัมภาษณ์และการสำรวจข้อมูล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ได้พัฒนาตามกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (PAOR) ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Planning) มี 6 ขั้น ดังนี้ 1) ขั้นเตรียมการจัดทำแผนกลยุทธ์ 2) ขั้นวิเคราะห์สภาพแวดล้อมของโรงเรียน 3) ขั้นประเมินสถานภาพของโรงเรียน 4) ขั้นจัดวางทิศทางของโรงเรียน 5) ขั้นกำหนดกลยุทธ์ของโรงเรียน 6) ขั้นตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงแผนกลยุทธ์ ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติ (Action) ขั้นตอนที่ 3 การสังเกตการณ์ (Observation) และขั้นที่ 4 การสะท้อนผล (Reflection) แผนกลยุทธ์ประกอบด้วย 5 กลยุทธ์ 29 โครงการ

ดังนี้ กลยุทธ์ที่ 1 กระชับหลักสูตรประกอบด้วย 3 โครงการ ดังนี้ 1) จัดทำแผนจัดการเรียนรู้บูรณาการแบบ
โมดูล 2) สร้างหลักสูตรระยะสั้น 3) ปรับรูปแบบการวัดและประเมินผลกลยุทธ์ที่ 2 จัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน
(Blended Learning) ประกอบด้วย 5 โครงการ ได้แก่ 1) On-Line-Live 2) On-Demand- Clip 3) On-
Hand Teacher Tool Kids 4) On-Site Small Bubble 5) Online&Onsite กลยุทธ์ที่ 3 เสริมทักษะการ
เรียนรู้ (Skill Enhancement) ประกอบด้วย 9 โครงการ ดังนี้ 1) Case Study สำหรับนักเรียนที่ไม่สามารถเรียน
On line 3) ค่ายศิลปะสร้างสรรค์ 4) ค่ายพัฒนาทักษะตามแผนการเรียนรู้ 5) วันสำคัญออนไลน์ 6) กิจกรรมตาม
ความสนใจจัด 7) กิจกรรมเสริมหลักสูตรแบบผสมผสาน 8) จัดการสอนเชื่อมโยงสู่การเลื่อนขั้นใหม่ 9) จัดสื่อ
โปรแกรมเรียนออนไลน์กลยุทธ์ที่ 4 สอนซ้ำย้ำทวนด้านความรู้ (Repeating the knowledge) ประกอบด้วย 5
โครงการ ดังนี้ 1) จัดการสอนซ้ำรายวิชาภาษาไทยคณิตศาสตร์วิทยาศาสตร์ภาษาอังกฤษ 2) จัดติวโดยรุ่นพี่และ
ผู้เชี่ยวชาญ 3) จัดสลับเข้าห้องปฏิบัติการ 4) จัดโปรแกรมพิเศษสำหรับความต้องการพิเศษ 5) จัดประกวด
นวัตกรรมนักเรียนกลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาครูให้ปรับตัวเป็นนักสื่อสารและการใช้ดิจิทัล (Up skill development)
ประกอบด้วย 3 โครงการ ดังนี้ 1) ถอดบทเรียนเขียนเรื่องเล่าเร้าพลัง 2) อบรมปฏิบัติการการสอนแบบผสมผสาน
และการใช้สื่อดิจิทัล 3) ประกวดครูปรับตัวครูดีศรีบางซวด กลยุทธ์ที่ 6 สร้างระบบดูแลสุขภาพจิตนักเรียน
(Mental health care) ประกอบด้วย 4 โครงการ ดังนี้ 1) จัดตั้งคลินิกห้องเรียนสบายใจขยายเวลา 2) จัดโครงการ
นักจิตวิทยาพาคิดพาทำนำสู่เป้าหมาย 3) สร้างครอบครัวพ่อแม่หนูเป็นครูได้ 4) จัดตั้งชุมชนบ้านเรียนซึ่งกลยุทธ์
ทั้งหมดมีความเหมาะสมมีความสอดคล้อง มีความเป็นไปได้มีความเป็นประโยชน์ประสิทธิผลของการ
ดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้และ
ทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางซวดอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต
1 ตามความคิดเห็นของครูและบุคลากร และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมมีความสำเร็จระดับ
มากที่สุด ผลผลิตด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนปีการศึกษา 2562 ,2563 และ 2564 มีระดับคุณภาพดีเยี่ยมและความพึงพอใจของครูและ
บุคลากร นักเรียนผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์
โดยรวมทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแผนกลยุทธ์การจัดการเรียนรู้แบบปรับตัวในสภาพการณ์วิกฤติ เพื่อลดการสูญเสียความรู้ และทักษะของนักเรียนในโรงเรียนบางเขตอนุสรณ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ 29 โครงการซึ่งเป็นแผนกลยุทธ์ฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการกลั่นกรองและมีผลสำเร็จ ทุกกลยุทธ์ ทุกโครงการโดยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ PAOR นำสู่การปฏิบัติผ่านแผนปฏิบัติการ มีการพัฒนา 2 วงรอบที่ได้บทวนปรับปรุง Re - Planning นำไปสู่กระบวนการตรวจพินิจจากผู้เชี่ยวชาญยืนยัน ความสอดคล้องเหมาะสม เป็นไปได้และก่อให้เกิดประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุดซึ่งสอดคล้องกับสำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา (2564 : 123) ที่ได้ให้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาทางการศึกษาจาก สถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาคของประเทศไทย ดังนี้ 1) เปิดภาคเรียน เพื่อให้การเรียนรู้เกิดความต่อเนื่อง 2) จัดเตรียมและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (Digital / Online Learning Infrastructure) เพื่อการเรียนรู้ทางไกลให้เพียงพอ เข้าถึงได้และมีประสิทธิภาพ 3) จัดทำ แพลตฟอร์ม (Learning Platform) การเรียนรู้ที่ผู้เรียน ครู ผู้ปกครอง และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถเข้าถึงเพื่อการเรียนรู้ การพัฒนาทักษะและตอบสนองความต้องการทางสังคมและอารมณ์ที่ เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มให้เข้าถึงได้จริง มีการพัฒนาต่อเนื่อง และหลากหลาย 4) สร้างความร่วมมือกับ ภาคเอกชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างทางเลือกในการเรียนรู้ และการประเมินผล (Mentor / Credit Bank System) ที่สามารถทำได้ทันที และเพื่อการประกอบอาชีพในอนาคต 5) สร้างและ พัฒนาระบบการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) เปลี่ยนจากการทดสอบแบบ ดั้งเดิมที่อาศัยการตอบแบบเลือกตอบ ถูก/ผิด และการใช้คำถามปลายเปิดเพียงเพื่อตอบคำถามที่ กำหนดไปสู่การประเมินตามสภาพจริง เน้นการวัดว่านักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ใน สถานการณ์จริงได้อย่างไร ด้วยการใชการประเมินการเรียนรู้ (Assessments of Learning) และการ ประเมินเพื่อการเรียนรู้ (Assessments for Learning) ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวทางการลดภาวะ ถดถอยทางการเรียนรู้สร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และเสริมสร้างการเรียนรู้แบบนำตนเองให้นักเรียน พัฒนาเทคนิคการจัดการเรียนรู้ของครูส่งเสริมการเรียนรู้แบบบูรณาการและเชื่อมโยงประสบการณ์ใน ชีวิตประจำวันของผู้เรียนเตรียมความพร้อมอุปกรณ์ สื่อ และเทคโนโลยี และพัฒนาการรู้เท่าทันสื่อให้แก่ นักเรียน ปรับเนื้อหาการเรียน และลดภาระงานที่มอบหมายแก่ผู้เรียนส่งเสริมกิจกรรมและส่งเสริมสุขภาวะที่ดี ของนักเรียนส่งเสริมการมีส่วนร่วมสื่อสารและทำความเข้าใจในการเรียนรู้แก่ผู้ปกครองจัดสภาพแวดล้อมที่ เหมาะสมต่อการเรียนรู้ทั้งสุขภาพกาย สุขภาพจิต ภูมิทัศน์ศรี วชิรพัฒน์ (2565 : 1-16) ที่ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์ เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทย จากการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19ได้เสนอให้ใช้กระบวนการหล่อหลอมทางสังคมในครอบครัว (family socialization) การเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (active learning) การสร้างความเป็นพลเมืองที่ตื่นรู้ของ นักเรียนและผู้ปกครอง (active citizenship) รวมถึงการร่วมกันสร้างสรรค์นวัตกรรมการสอนและการเรียนรู้

(co-creation of teaching and learning) เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19และประกอบกับโรงเรียนบางหวาดอนุสรณ์ ได้มีกระบวนการพัฒนาแผนกลยุทธ์โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (25 : 14 –20) ที่ระบุขั้นตอนการจัดทำแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนเพื่อพัฒนาโรงเรียนสู่มาตรฐานสากลประกอบด้วยการจัดตั้งคณะกรรมการ การประชาสัมพันธ์การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานศึกษาสภาพและการจัดทำภาพรวมของโรงเรียนการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก การประเมินสถานภาพของโรงเรียนการจัดวางทิศทางของโรงเรียน การกำหนดกลยุทธ์การตรวจสอบ ทบทวนปรับปรุง และการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์แผนกลยุทธ์นั้น

การประสิทธิผลของการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ พบว่า 1) ระดับความสำเร็จการพัฒนาแผนกลยุทธ์โดยรวมมีความสำเร็จระดับมากที่สุดเพราะว่าโรงเรียนบางหวาดอนุสรณ์ให้ความสำคัญต่อกระบวนการดำเนินงานวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนซึ่งดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน และจัดทำแผนกลยุทธ์สอดคล้องกับความต้องการของโรงเรียน สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและถือว่าการดำเนินงานวางแผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการบริหารการศึกษาของโรงเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการบริหารงานโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ บุญเลิศ (2554 : 88)ที่ได้ศึกษาเรื่องการวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 พบว่า (1) การวางแผนกลยุทธ์ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษากาญจนบุรีเขต 4 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก (2) ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลผลิตที่เกิดจากการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการและคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21ของนักเรียน ปีการศึกษา 2562 – 2563 – 2564 อยู่ในระดับคุณภาพดีเยี่ยมทั้ง 3 ปีการศึกษาที่เป็นเช่นนี้ เพราะการพัฒนานักเรียนที่ดำเนินงานอย่างเป็นระบบมีกรอบแนวทางที่ชัดเจนรวมทั้งมีการทบทวนปรับปรุงแผนการดำเนินงานในรอบปีการดำเนินงานย่อมทำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัย ดิน แอม และสตีเฟน (Dinham & Stephen, 2005 : 44) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำที่มีต่อผลผลิตทางการศึกษา พบว่าภาวะผู้นำเป็นปัจจัยในการสร้างความสำเร็จของผลผลิตทางการศึกษาเกิดจากผู้อำนวยการที่ได้รับการฝึกฝนภาวะผู้นำเป็นมืออาชีพซึ่งแสดงถึงการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติได้มีการบริหารจัดการขับเคลื่อนโดยการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบการจัดสรรงบประมาณการพัฒนาแผนกลยุทธ์ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการดำเนินงานที่การวิจัยเชิงปฏิบัติการที่ส่งเสริมให้เกิดการปฏิบัติที่ดีสอดคล้องกับวีระยุทธ ชาติกาญจน์ (2558 : 1-7) ที่ศึกษาวิจัยเรื่องการวิจัยเชิงปฏิบัติการ พบว่านักการศึกษามีอาชีพที่จำเป็นต้องสร้างระบบการศึกษาและการบริหารจัดการของสถานศึกษาโดยมีเป้าหมายมุ่งสู่การพัฒนานักเรียนเป็นคนเก่ง คนดี คนมีความสุขและสร้างคุณลักษณะของการเป็นบุคคลที่พึงประสงค์ในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society) นั้นนักบริหารการศึกษา จึงจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการสำหรับใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาระบบการบริหารจัดการการศึกษา ของสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น 3) ความพึง

พอใจของครูและบุคลากร นักเรียน ผู้ปกครองและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการดำเนินงานตามแผนกลยุทธ์ โดยรวมทุกด้านมีความพึงพอใจระดับมากที่สุดที่เป็นเช่นนี้เพราะจากการพัฒนาแผนกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลนำไปสู่การปฏิบัติที่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมและสื่อสารประชาสัมพันธ์ทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการพัฒนาคุณภาพนักเรียนรวมทั้งนักเรียน ผู้ปกครองได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบส่งผลให้มีผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการคุณลักษณะที่พึงประสงค์และทักษะสำคัญในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนที่ยอดเยี่ยมจึงทำให้ทุกฝ่ายเกิดความพึงพอใจมากที่สุดสอดคล้องกับสุนันทา ทวีผล (2551 : 19-20) ได้กล่าวว่ากระบวนการทำงานที่ชัดเจนและเป็นระบบสัมพันธ์กับผลผลิตและความพึงพอใจเป็นอย่างมากและ สรชัย พิตาลบุตร (2551 : 98-99) ได้กล่าวว่าความพึงพอใจ คือการทำให้ความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับบริการในสิ่งที่ดีเป็นที่พอใจประทับใจตามที่ผู้รับบริการตั้งใจไว้หรือมากกว่าที่คิดไว้ การจะทำให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจได้หน่วยให้บริการต้องวางระบบโครงสร้างที่ดี สอดคล้องสัมพันธ์กันทุกฝ่าย เช่น ด้านเครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยด้านบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเข้าใจในหน้าที่และต้องมีใจรักในการให้บริการด้านสถานที่สะอาดพื้นที่เหมาะสมกับการให้บริการมีความเชื่อมั่นและมั่นใจเมื่อมารับบริการซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นองค์ประกอบส่วนหนึ่งจากองค์ประกอบอีกหลาย ๆ ด้านที่จะนำไปสู่จุดสูงสุดในเรื่องความพึงพอใจ

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการนำไปใช้

1.1 จากการพัฒนาแผนกลยุทธ์ ได้ 5 กลยุทธ์ จำนวน 29 โครงการนั้นผู้บริหารควรจัดประชุม ทบทวนและประชุมประสานแผนเพื่อลดภาวะซ้ำซ้อนเรื่องเวลาและกิจกรรมกับการเรียนการสอนเพื่อหาแนวทางการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่าระดับความสำเร็จการพัฒนาแผนกลยุทธ์อยู่ในระดับมากสามารถพัฒนาไปสู่ระดับมากที่สุดได้โดยผู้บริหารจัดประชุมสัมมนาผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ปัจจัยที่เป็น สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาทั้งจุดแข็งจุดอ่อน โอกาสและอุปสรรคเพื่อนำไปปรับปรุงแผนกลยุทธ์และการนำแผนกลยุทธ์สู่การปฏิบัติต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อสะท้อนให้เห็นภาพการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาแนวทางหรือรูปแบบการพัฒนากระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติตามกระบวนการบริหารเชิงกลยุทธ์ในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ภูมิพัฒน์ ศรีวรชิตพัฒน์ (2565). กลยุทธ์เพื่อลดภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ของนักเรียนไทยจากการเรียนการสอนออนไลน์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา-19. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหิดล*. 9 (1), 1-16.
- โรงเรียนบางหวาดอนสุรณ (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2564*. เอกสารอัดสำเนา.
- ลัดดาวัลย์ บุญเลิศ. (2554). *การวางแผนกลยุทธ์กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วีระยุทธ ขาตะกาญจน์. (2553). การวิจัยเชิงปฏิบัติการ **Action Research**. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช*. 29 (1), 1-7.
- สุนันทา ทวีผล. (2551). *ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการด้านให้คำปรึกษาแนะนำปัญหาด้านกฎหมายของสำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายช่วยเหลือทางกฎหมาย 3 (สคช.)*. ปัญหาพิเศษรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทั่วไป วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สรชัย พิศาลบุตร. (2551). *การวิจัยตลาด*. กรุงเทพมหานคร: วิทย์พัฒน์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย, ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). *แนวทางการฟื้นฟูทางการศึกษาจากสถานการณ์ COVID-19 ที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค*. สมุทรปราการ: บริษัท เอส.บี.เค.กรุ๊ป จำกัด.
- Dinham and Stephen. (2005). Principal leadership for outstanding educational outcomes. *Journal of Educational Administration*. 43 (4), 338-356.
- Kemmis, S & McTaggart, R. (1988). *The Action Research Planer*. (3rd ed.), Victoria: Deakin University.